

HBS-1811

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2015

CC-202 : Gujarati

ભારતીય સાહિત્યભીમાંસા

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્ન સમાન ગુણનો છે.

- ૧ ભારતીય સાહિત્યભીમાંસાના વિવિધ કાવ્ય સંપ્રદાયોનો પરિચય આપો. ૧૪
અથવા
- ૧ ટૂંકનોંધ લખો ૧૪
(૧) ઔચિત્ય વિચાર
(૨) રમણિયતાની વિભાવના
- ૨ આનંદવર્ધને આપેલી ધ્વનિની વ્યાખ્યા જણાવી ધ્વનિનું સ્વરૂપ ચર્ચો. ૧૪
અથવા
- ૨ આનંદવર્ધનનો ધ્વનિવિચાર સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૩ ભામહ, દંડી અને કુંતકની વક્રોક્તિ વિચારણાનો ખ્યાલ આપો. ૧૪
અથવા
- ૩ કુંતકની વક્રોક્તિ વ્યાખ્યા જણાવી તેનો વક્રોક્તિ વિચાર સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૪ કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો ૧૪
(૧) ભરતનું રસસૂત્ર
(૨) રસપ્રતીતિનાં વિધનો
(૩) ભટ્ટનાયકની રસવિચારણા
(૪) સાધારણીકરણ વ્યાપાર

૫ ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત)

૧૪

- (૧) ક્ષેમેન્દ્રે ઔચિત્યનું શું અર્થઘટન કર્યું છે ?
- (૨) જગન્નાથની કાવ્ય વિભાવના કયા નામે ઓળખાય છે ? તેના ગ્રંથનું નામ શું છે ?
- (૩) કોઈપણ ત્રણ અલંકારવાદી કાવ્ય શાસ્ત્રીઓનાં નામ જણાવો.
- (૪) આનંદવર્ધનનો ધ્વનિ વિચાર કોને અનુસરે છે ?
- (૫) વસ્તુ ધ્વનિ સદષ્ટાંત સમજાવો.
- (૬) આનંદવર્ધને ધ્વનિના કયા કયા પ્રકાર ગણાવ્યા છે ?
- (૭) કુંતકની કાવ્ય વ્યાખ્યાનો 'સહિતૌ' શબ્દ સ્પષ્ટ કરો.
- (૮) કુંતકે ગણાવેલા કાવ્યમાર્ગ જણાવો.
- (૯) ભામહે વક્રોક્તિ વિશે શું કહ્યું છે ?
- (૧૦) ભરતનું રસસૂત્ર અને તેના ગંથનું નામ જણાવો.
- (૧૧) સાધારણીકરણની ટૂંકમાં સમજ આપો.
- (૧૨) અભિનવગુપ્તે કયા સંપ્રદાયમાં પ્રદાન કર્યું છે ? તેના ગ્રંથનું નામ જણાવો.